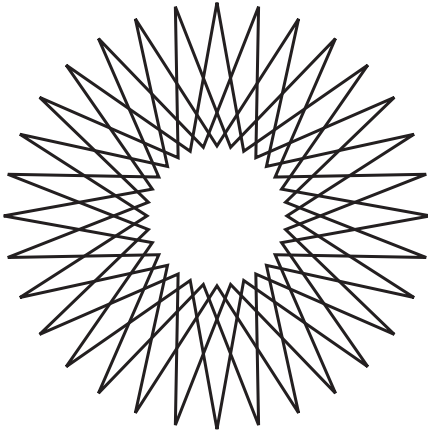

Van de Redactie

Ko SCHUURMANS

Dit nummer bevat de teksten van de inleidingen op onze impulsdag op 24 maart j.l. in Heiloo, die niet in het vorige nummer konden worden opgenomen. Daarnaast vind u een lied om te zingen in bijvoorbeeld een huwelijksviering, een artikel over een kindvriendelijke kerkgemeenschap, een column over een ervaring bij een uitvaart buiten ons bisdom en de gebruikelijke rubrieken. Voldoende stof om mee te nemen naar uw vakantieadres, voor in de achtertuin of voor op het balkon.

In het volgende nummer zullen we aandacht besteden aan het onlangs uitgekomen rapport 'God in Nederland'. Dit rapport staat stil bij de behoefte van veel niet-kerkelijke of niet meer kerkelijke mensen aan rituelen. Wij zullen hier uitgebreid op ingaan.

Het kerkelijk leven, ook het liturgisch leven, komt vanwege de vakantie wat op een lager pitje te staan. De vergadercyclus wordt afgerond. Velen ontbreken al bij de bijeenkomsten van de werkgroep liturgie of bij de repetitie van het koor. Mensen gaan op vakantie of zijn al vertrokken. Velen zoeken de zon op in eigen land – naar we mogen hopen – of in het buitenland. Dan kom je op zondag in een kerk en je verstaat er misschien niet zoveel van.

Je kunt dan altijd het onderstaande gebed bidden van Sytze de Vries in zijn bundel 'Bij gelegenheid I - gebedsteksten van week tot week, van feest tot feest' (Uitgeverij Meinema, 2005):

de aanwezigen was dat weer even wennen!

Ik ga er van uit dat deze pastoor met de beste bedoelingen in deze uitvaartdienst is voorgegaan. Maar het was wel storend dat hij tijdens de op hoge snelheid en slecht verstaanbaar uitgesproken gebedsteksten steeds terzijde op een spiekbriefje moest kijken om de namen van de overledene te kunnen noemen. Tijdens de absoute, (of beter: laatste aanbeveling ten afscheid) ging de voorganger in hoog tempo wees-gegroeten biddend de dode uitbundig bewieroken. Het lukte hem zodoende niet om de volle kerk hierin mee te krijgen. De combinatie van deze twee handelingen ontging mij overigens.

Het is daar de gewoonte om op het kerkhof de overledene op een centrale plaats neer te zetten om nog de laatste zegening en gebeden te doen. Daarna vertrekt iedereen, de dode achterlatend, naar de condoleance-ruimte. Wij als directe familie gaven er de voorkeur aan om op dat moment zelf onze dierbare dode in kleine kring aan zijn laatste rustplaats toe te vertrouwen. Dat hebben we in alle rust en intimiteit met een herkenbare symboolhandeling kunnen doen.

Na afloop kreeg ik van meerdere mensen te horen dat het in memoriam tijdens de dienst en de eigenlijke graflegging de enige troostende momenten waren dat men zich echt betrokken voelde bij dit afscheid. Naar mijn gevoel was dit hele gebeuren voor de minder betrokken kerkgangers onder de aanwezigen bepaald niet aantrekkelijk om hun band met de kerk te herzien.

Een gemiste liturgische kans om de kerk positief te presenteren op het terrein waar zij terecht wat moois heeft te bieden. Jammer...

Nieuws van de Gregoriusvereniging

BERT STOLWIJK

BELEIDSMEDEWERKER LITURGISCHE MUZIEK NSGV-HAARLEM

Kruisweg 69, 2011 LB Haarlem (bezoek alleen op afspraak)
telefoon (023) 511 26 85 • fax (023) 511 26 29
www.nsgvhaarlem.nl • nsgv@bisdomhaarlem.nl

Dirigencursussen

Op vrijdag 25 mei j.l. werden zowel de oriëntatiecursus voor koordirigenten van de NSGV Haarlem als de basiscursussen I en II van de De Kunst afgesloten. In Haarlem hebben tien cursisten een certificaat ontvangen. Enkel van hen zijn vastbesloten om door te gaan met de basiscursus die waarschijnlijk vanaf september 2007 te Purmerend gegeven gaat worden.

Zou u/jij ook wel willen weten of dirigeren iets voor u/jou is? Op zaterdag 25 augustus a.s. begint weer een oriëntatiecursus! Deze bestaat uit 12 lessen op de zaterdagochtend (9.30 - 12.00 uur) in het pastoraal centrum van het Bisdom Haarlem, Kruisweg 69 te Haarlem en wordt gegeven door Jos Beijer en Bert Stolwijk. Een folder wordt binnenkort verspreid onder de koren en de parochies,

maar aanmelden is nu al mogelijk. Voor informatie kunt u/ kun je contact opnemen met Bert Stolwijk, telefoon (023) 511 26 85, e-mail nsgv@bisdomhaarlem.nl

De wat meer gevorderde dirigenten kunnen voor de basiscursus I of II contact opnemen met De Kunst, Dolly de Kroon, telefoon (072) 515 92 09, e-mail dollydekroon@dekunst.net

Diocesane zangdag Nederlands-talige liturgische muziek

Dirigenten en leden van gemengde koren, middenkoren en cantorijen die het fijn vinden om samen met vele anderen te zingen en daarbij kennis te maken met nieuwe Nederlandstalige liturgische muziek zijn op zaterdag 29 september a.s. van harte welkom in de Engelbewaarderskerk in Hoorn. Daar organiseert de NSGV Haarlem een zangdag voor kerkkoren. Op deze dag zullen onder andere twee nieuwe psalmcomposities voor driestemmig gemengd koor en orgel van Jan Valkestijn officieel hun première beleven. Nadere informatie volgt, maar houd deze datum vast vrij in uw agenda!

Twee cursussen voor amateur-organisten

Op zaterdag 15 september 2007 start tegelijkertijd een Basiscursus Kerkelijk Orgelspel en een Vervolgscursus Kerkelijk Orgelspel.

Beide cursussen worden gegeven op 10 zaterdagen, verdeeld over het seizoen 2007-2008, in de Williborduskerk in Heiloo. In deze beide cursussen komt het spelen van begeleidingen, het maken van voorspelen en het uitvoeren van passende orgelliteratuur aan de orde. De docent is Mark Heerink.

Voor informatie kunt u / kun je contact opnemen met Mark Heerink, telefoon 06 23 40 08 43, e-mail m.heerink@planet.nl Zie ook: www.nsgvhaarlem.nl

Contact- en studiedagen voor organisten

In 2007 organiseert de NSGV nog twee contact- en studiedagen voor amateur-organisten waarbij bijzondere historische orgels centraal staan. Deze dagen vinden plaats op • zaterdag 22 september in de Oude

Kerk te Amsterdam (Vater-Müller-Witte-orgel) 10.00 - 13.00 uur
• zondag 21 oktober in de Duif te Amsterdam (Smits-orgel) zondag 21 oktober, 13.30 - 16.30 uur

Voor informatie kunt u / kun je contact opnemen met Mark Heerink, telefoon 06 23 40 08 43, e-mail m.heerink@planet.nl Zie ook: www.nsgvhaarlem.nl

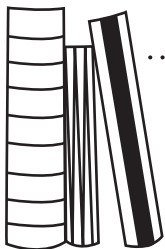
Meld je jongerenkoor aan op www.jongbisdomhaarlem.nl

Onlangs is een nieuwe website voor jongeren van het bisdom Haarlem gelanceerd: www.jongbisdomhaarlem.nl Op deze site kunnen tiener- en jongerengroepen zich aanmelden en een eigen gedeelte van de site beheren. Dit is ook mogelijk voor jongerenkoren! De diocesane dienst Jongerenpastoraat van het bisdom Haarlem nodigt daarom alle jongerenkoren uit zich aan te melden op de site. De NSGV

Haarlem sluit zich van harte bij deze oproep aan, want dit initiatief maakt het mogelijk dat tieners en jongeren die graag willen zingen, kunnen zien waar een koor actief is en wanneer de repetities zijn. Via de informatie op de site kunnen zij dan gemakkelijk contact met jullie opnemen. Verder wordt je als koor dan ook goed op de hoogte gehouden van activiteiten voor jongeren. Dus: surf snel naar www.jongbisdomhaarlem.nl en meld je jongerenkoor aan!

Kloosterjubileum

Op zaterdag 26 mei j.l. vierde ons bestuurslid broeder Simon Laoût zijn 50-jarig professiefest bij de benedictijnen in Egmond-Binnen. Een delegatie van het NSGV-bestuur heeft op die dag in de Adelbertabdij de eucharistie meegevierd en de jubilaris geluk gewenst. Ook langs deze weg willen we broeder Simon feliciteren en hem daarbij nog een lang en gelukkig kloosterleven toewensen!

Op de boekenplank

KO SCHUURMANS

Vrouwen tot diaken gewijd

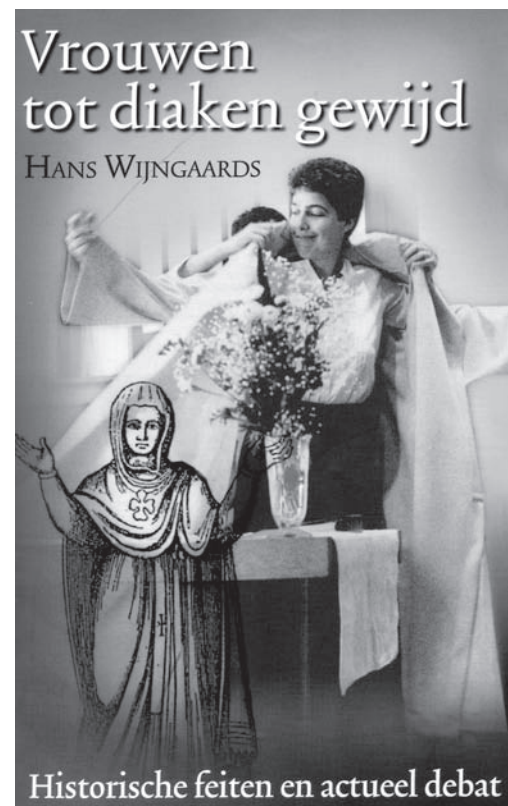
Een aantal maanden geleden verscheen een pittig boek van de theoloog / bijbelexegete Hans Wijngaards (1935) over de wijding van vrouwen tot diaken. De titel luidt: Vrouwen tot diaken gewijd. Achter deze titel staat geen vraagteken, omdat Wijngaards er na jarenlange gedegen studie volop van overtuigd is dat de katholieke kerk in een ver verleden vrouwen tot diaken heeft gewijd. In zijn boek gaat hij in op belangrijke historische bronnen vanaf het begin van het christendom tot in de middeleeuwen.

Hij toont op overtuigende wijze aan dat vrouwen de rol van diaken op zich namen en hiertoe ook gewijd werden. Met zijn historische studie levert Wijngaards een belangrijke bijdrage aan het actuele debat over de wijding van vrouwen tot diaken. Mgr. Roger Vangheluwe, de bisschop van Brugge, schreef een voorwoord bij dit boek en beveelt het van harte aan om het te lezen. Overigens is Vangheluwe zelf, vermoed ik, geen voorstander van de wijding van vrouwen tot diaken. Hij kiest meer voor het ambt van diacones zonder sacramentele wijding. Wijngaards echter kan niet anders dan constateren, dat vrouwen tot diaken kunnen en dus moeten gewijd worden. Hij is overigens al jaren ook een groot voorstander van de wijding van vrouwen tot priester en bisschop.

Het boek bestaat uit twee delen. Deel 1 omvat 15 hoofdstukken, waarin hij de feiten onderzoekt. Deel 2 omvat de gebruikte teksten over vrouwelijke diakens in oude Griekse bronnen vanaf de apostel Paulus tot in de 14de eeuw. Juist deze toegevoegde documentatie maken zijn uitspraken in het eerste deel zeer geloofwaardig. Vlak voor het verschijnen van dit boek bevestigde de Internationale Theologische Commissie van het Vaticaan opnieuw dat het diaconaat tot het wijdingssacrament behoort met als gevolg de te verwachten uitspraak van de Congregatie van de Geloofsleer dat de RK Kerk niet de bevoegdheid heeft om vrouwen tot

diaken te wijden. Volgens Wijngaards toont zijn boek aan dat men het mis heeft. De Kerk heeft wel degelijk vrouwen een volledig, gelijkwaardig, sacramenteel diaconaat toegediend en ze heeft dus de macht om vrouwen te wijden. Wijngaards is van mening, dat het niet gebeurt vanwege theologische, kerkhistorische of exegetische-, maar vooral om psychologische redenen. Het is een pittig, maar prikkelend en uitdagend boek, dat je soms zelfs met rode oortjes leest. Aan te bevelen voor iedereen, die de belangrijke plaats van de vrouw in onze kerk ook door een wijding graag onderstreept ziet.

Hans Wijngaards, 'Vrouwen tot diaken gewijd – historische feiten en actueel debat'. Uitgeverij Abdij van Berne, Heeswijk, 2006, ISBN 9076242763, 224 pagina's, prijs € 17,00.

Om over na te denken

Ko SCHUURMANS

Je geloof ligt op straat!

De leerlingen van Jezus krijgen de geest. We vierden het met Pinksteren. Ze overwinnen hun angst en stormen naar buiten gedreven als ze worden door een stormwind. En iedereen verstaat hen. Ook Kretenzen. Kretenzen zijn inwoners van Kreta.

Een paar weken geleden waren wij op Kreta, dat mooie Griekse eiland. Het was er ook prachtig. Mooi weer. Een schitterende zee. Veel te zien. Maar wat heeft mij het meest verbaasd op Kreta? De taal, de woorden die je tegenkomt in het dagelijks leven. Als je theologie hebt gestudeerd, heb je ook de bijbel in het Grieks leren lezen. Dat is handig voor als je op vakantie naar Griekenland gaat. Weliswaar verschilt het Nieuw-Grieks evenveel van het oude bijbelgrieks als modern Nederlands van het middeleeuwse Nederlands, maar je kunt al die Griekse woorden wel herkennen.

We kwamen aan op het vliegveld van Heraklion. Boven de deur naar buiten stond groot afgedrukt 'Exodos'. Bij 'Exodos' of 'Exodus' denk ik aan het tweede boek van de bijbel, het boek over de uittocht van de joden uit Egypte. Maar in Griekenland bedoelen ze er gewoon – u raadt het al – de uitgang mee.

En dat ging zo maar door. Op bordjes op de hoeken van de straten las ik: 'hodos'. 'Hodos' betekent 'weg' en dus dacht ik aan de weg van Jezus, die wij allen moeten gaan. Daar betekent het echter gewoon weg of straat. Rozenstraat of Kerkstraat dus.

Ik zag een auto rijden. Er stond op geschreven 'phoos & echos', oftewel: 'licht en geluid'. Ik dacht meteen aan het goddelijk licht en het geluid van de stem van God. De auto was echter gewoon een bestelwagen van een winkel in lampen en radio's.

Bij het woord eucharistie denken wij aan de mis, die dienst vol dankzegging. In Griekenland strijk je neer op een terrasje, de ober brengt twee glazen wijn en je zegt in je beste grieks: 'efcharisto!' Oftewel 'bedankt!'

Bij liturgische uren denken wij aan de tijden van de kerkdiensten. Op het strand stond een stalletje waar men strandstoelen verhuurt. Op een bord las ik dat de liturgische uren van 9 tot 6 zijn oftewel de uren gedurende de dag, dat men open is. Wat wil je: liturgie betekent eigenlijk gewoon werk van of voor het volk. Wij zingen of zeggen 'Kyrie eleison'! Heer ontferm U! Bij kyrios denken we immers aan de Heer onze God of aan onze Heer Jezus. Kyrios betekent in Griekenland echter gewoon mijnheer. Dus: 'kalimera kyrios'! oftewel: 'goedemorgen mijnheer!' zei de manager wanneer we 's morgens de ontbijtzaal binnen kwamen.

Wat heb ik dus geleerd op Kreta, dat Griekse eiland? Dat het geloof op straat ligt. En daar gaat het ook over met Pinksteren en alle dagen die volgen. We moeten de straat op, de kerkdeuren moeten open, we moeten naar buiten, we moeten onze angsten en lamlendigheid achter ons laten en aan het werk gaan om werk te maken van het leven. Het leven dat Jezus ons heeft voorgeleefd. Kunnen we dat wel? Durven we dat wel? Ja, dat kunnen we want Jezus heeft ons aangeblazen met zijn heilige Geest, de Geest van God. Jezus zelf is niet meer lijfelijk onder ons. We zullen het nu zelf moeten doen. We zijn als het ware volwassen geworden. We moeten nu op eigen benen staan. En we kunnen het, want de Heilige, vurige Geest gaat met ons mee, inspireert ons. Waar leren we dat? In de kerk, maar ook op vakantie in Griekenland!

